

GLAS I ALLA FÄRGER OCH FORMER

Lärrarhand- ledning

Upptäck glaskonst i alla färger och former tillsammans med dina elever – med guidad visning, kreativ verkstad och inspirerande uppgifter att ta med tillbaka till klassrummet.

INLEDNING

Välkommen att uppleva glaskonst i alla färger och former hos oss på Smålands museum/Sveriges glasmuseum! Besöket består i en guidad visning av utställningen "Studioglas i förändring" och en skapande verkstad där eleverna själva får prova på att dekorera glas.

I den här handledningen har vi samlat information och tips till dig som lärare, som vi hoppas kan vara till hjälp i samband med ert besök hos oss. Den innehåller en presentation av aktiviteten, praktisk information inför och under besöket samt förslag till efterarbete i skolan.

PRAKTISK INFORMATION

Aktivitetens längd: 90 minuter

Plats: Smålands museum/Sveriges glasmuseum, Södra järnväggatan 2, Växjö

Datum: Aktiviteten kan bokas för perioden 13 oktober–12 december 2025. Se bokningsschema för mer information.

Sista bokningsdag: 20 augusti 2025.

Tillgänglighet: Den skapande verkstaden är tillgänglighetsanpassad med höj- och sänkbara bord. Det finns ingen hörslina i utställningar eller skapande verkstad. Utställningarna är tillgängliga via hissar, men det tar längre tid att ta sig runt. Meddela oss gärna om ni vill använda hiss eller om ni har några andra särskilda behov så anpassar vi oss efter bästa förmåga.

SYFTE

Syftet med aktiviteten är att erbjuda eleverna tillfälle att uppleva konst och kultur och en möjlighet att utforska eget skapande. Syftet är också att eleverna ska få grundläggande kännedom om museet som institution och om den lokala kulturhistorien.

UPPLÄGG

Aktiviteten är indelad i två pass (45 min x 2).

Visning

Under visningen berättar museets pedagog om glaset som material och konstnärligt uttryck med utgångspunkt i några utvalda glasföremål. Besöket ger också en förståelse för vår lokala kulturhistoria och hur den präglats av glasbruksindustrin. Genom parövningar får eleverna möjlighet att uppleva och diskutera glaset på egen hand.

Skapande verkstad

Med inspiration från utställningen arbetar eleverna vidare med eget skapande i verkstaden. Här får eleverna prova på att måla på glas och dekorera glas med lera. Efter avslutad aktivitet tar eleverna med sig glaset hem. Vi hjälper till att packa föremålen i ett par större kartonger som underlättar frakten.

Vid ett stort antal elever delar vi om möjligt gruppen i två mindre grupper. I dessa fall engagerar vi två museipedagoger som ansvarar för var sin grupp. Den ena gruppen börjar i verkstaden och den andra i utställningen. Grupperna byts av efter halva tiden.

INFÖR BESÖKET

- Visa gärna ett filmklipp om glastillverkning för att väcka elevernas intresse. Se förslag under rubriken "Tips".
- Prata med dina elever om vad ett museum är så att de har en grundläggande förståelse för vad det är för en plats de ska besöka.
- Prata med dina elever om hur ni kan göra för att bidra till en lugn och behaglig miljö på museet. I museets lokaler finns andra besökare, museianställda och ibland också konferensgäster. Genom att t.ex. gå istället för att springa, tala istället för att ropa, så hjälper ni till på bästa sätt.

UNDER BESÖKET

- Aktiviteten leds av en av museets pedagoger.
- En av museets pedagoger möter upp er i museets entré. Det kan vara bra att känna till att eleverna där kliver rakt in i vår museibutik, så det är extra viktigt att hålla ihop gruppen.
- I anslutning till entrén finns klädkrokar, toaletter och låsbara skåp (gratis).
- Museipedagogen fokuserar på att genomföra visningar och verkstäder. Väl på plats är det du som lärare, tillsammans med andra medföljande vuxna, som håller uppsikt och tar ett aktivt ansvar för ordningen i gruppen. Det är ni som känner eleverna bäst och vet hur ni kan underlätta och i förekommande fall ingripa för att besöket ska bli så bra som möjligt för alla elever.
- Med hjälp av några gruppövningar kommer eleverna få möjlighet att upptäcka glasutställningen på egen hand. Det är bra om du som lärare redan i förväg har delat in klassen i par för att spara tid.

FÖRSLAG TILL EFTERARBETE I SKOLAN

Samla tankarna efter besöket

Låt eleverna diskutera följande frågor enligt EPA-modellen (enskilt-par-alla). Var tydlig med att det inte finns något rätt eller fel.

- Vad minns du från besöket?
- Hur var det att gå på museum?
- Lärde du dig något om glas som du inte visste innan? I så fall vad?

Diskutera övningarna

Under besöket i utställningen får eleverna arbeta med övningar i par. Övningarna är ett hjälpmedel att upptäcka utställningen och konstverken. Det är inte meningen att eleverna ska prestera utan övningarna syftar framför allt till att erbjuda en lustfylld upplevelse. Vi vill dock uppmuntra er lärare att diskutera övningarna när ni är tillbaka i klassrummet.

- Vad kom ni fram till?
- Hur gick tankarna?

Elever och lärare får med sig formuläret med övningarna hem så att ni kan utgå från det som underlag för en fortsatt diskussion.

Upptäck glaset i din vardag

Tänk dig en värld utan fönsterglas, glasögon, dricksglas eller digitala skärmar. Det är svårt att föreställa sig, men glaset har inte alltid varit en självklar del i vår vardag. Genom historien har olika glasuppfinningar förändrat vårt sätt att leva, se och förstå världen.

Låt eleverna gå på upptäcktsfärd i skolan/när området för att hitta olika exempel på hur man kan använda glas. Samla gruppen igen och låt varje elev/varje grupp berätta om vad de sett. Sammanställ gärna en gemensam lista. Finns det fler användningsområden som inte tagits upp? Här kan du som lärare flika in om eleverna missat något. Exempel på användningsområden kan vara dricksglas/serviser, speglar, lampskärmar, fönster/glasväggar, digitala skärmar, busskurer och glasögon.

När ni känner er nöjda mer er lista, låt eleverna fundera på följande frågor:

- Vilken är din bästa glasuppfinning?
- Finns det något på er lista som du inte skulle kunna leva utan?

KOPPLING TILL SKOLANS LÄROPLAN

Nedan sammanfattas delar av skolans läroplan som berörs under aktiviteten.

I grundskolans läroplan står det bland annat att skapande och undersökande arbete samt lek är väsentliga delar i det aktiva lärandet. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling. Genom ett historiskt perspektiv kan eleverna dessutom utveckla en förståelse för samtiden och framtiden samt utveckla sin förmåga till dynamiskt tänkande. I skolarbetet ska de

intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas. Aktiviteten är ämnesövergripande och berör flera mål i grundskolans kursplaner.

Bild

- Teckning, måleri, tryck och tredimensionellt arbete.
- Verktyg och material för teckning, måleri, trycktekniker, tredimensionellt arbete, fotografering, arbete med rörlig bild och digital bildbehandling.
- Hur bilder påverkar och förmedlar budskap. Ord och begrepp för att kunna samtala om bilders innehåll, uttryck och funktioner.

Historia

- Jordbrukets omvandling och den stora folkökningen samt översiktligt om den tidiga industrialiseringen i Sverige. Olika konsekvenser av detta för barns, kvinnors och mäns levnadsvillkor.

Kemi

- Råvarors förädling till produkter, t.ex. metaller, papper och plast. Hur produkterna kan återanvändas eller återvinnas.
- Några upptäckter inom kemiområdet och deras betydelse för människans levnadsvillkor och syn på naturen.

TIPS!

Besök oss på Kulturarvscentrum, Norremark. Här förvaras museets stora samling av glas i öppna magasin. Förbokning krävs.

www.kulturparkensmaland.se/magasin-glas

Läs mer om Kulturparken Smålands **musei-klubb** för barn i åldrarna 7–12 år.

www.kulturparkensmaland.se/unga-och-skola/museiklubben

Information om olika **besöksmål i glasriket**.

<https://glasriket.se>

Besöksinformation om **The Glass Factory** i Boda. Här kan man se glasutställningar, titta in i glashyttan och besöka den skapande verkstaden.

www.theglassfactory.se

Hos Målerås Glasbruk, Orranäs Glasbruk och Kosta Glasbruk erbjuds prova-på-verksamheter året om där både barn och vuxna kan testa på glasblåsning tillsammans med en glasblåsare. Sommartid öppnar även Bergdalahyttan upp för prova-på.

www.maleras.se/sv/besok-oss/prova-pa-glasblasning

orranasglasbruk.se/upplevelser-hos-oss/prova-pa-glasblasning

www.kostaboda.se/kosta-glasbruk

www.bergdalahyttan.se

Riksglasskolans film som visar glastillverkning i hyttan

www.youtube.com/watch?v=hLLT7qoEWhg

Arkivfilm om **äldre fönsterglastillverkning**

www.youtube.com/watch?v=YLdSB3yAOp0

OM KULTURPARKEN SMÅLAND

Kulturparken Småland är ett aktiebolag som ägs av Region Kronoberg och Växjö kommun. Kulturparken Småland bildades 2009 med målet att samordna kulturarvsfrågorna i Kronobergs län.

I verksamheten ingår Smålands museum, Sveriges glasmuseum, Utvandrarernas hus, Hjärtenholms lantbruksmuseum, Kulturarvscentrum Småland, Kronobergsarkivet och Ångaren Thor. Vi arbetar med samlingar, arkiv, publik verksamhet och kulturmiljöfrågor.

KONTAKTUPPGIFTER

Har du frågor kring ert besök eller synpunkter på lärarhandledningen hör gärna av dig till oss på:

pedagogiska@kulturparkensmaland.se
eller 0470-70 42 00.